

Measures for Self-Help Skills Education for 5–6-Year-Old Preschool Children Based on a Child-Centered Approach

Phạm Thị Mỹ Nữ¹, Dương Thị Kim Oanh^{1*}, Võ Phan Thu Hương²

¹Ho Chi Minh City University of Technology and Engineering, Vietnam

²Saigon University, Vietnam

*Corresponding author. Email: anhdtk@hcmute.edu.vn

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	24/02/2026	Educating 5–6-year-old preschool children in self-help skills based on a child-centered approach provides them with opportunities to experience, explore, and practice these skills through participation in diverse daily activities that match their individual needs and interests. This article aims to propose measures for self-help skills education for 5–6-year-old preschool children based on the child-centered approach, in line with children's developmental characteristics and the current requirements for innovation in preschool education. This article employs information gathering and document analysis methods to identify the characteristics of 5–6-year-old preschool children, the child-centered approach, self-help skills of 5–6-year-old preschool children and self-help skills education for this age group. The article also proposes five measures for educating self-help skills through a child-centered approach and illustrates their application in preschool educational practice. The findings contribute to establishing a scientific foundation for designing and implementing self-help skills educational activities for 5–6-year-old preschool children based on the child-centered approach in preschool institutions.
Revised:	08/05/2026	
Accepted:	05/06/2026	
Online First:	17/06/2026	
Published:	28/08/2026	
KEYWORDS		
Self-help skills;		
5–6-year-old preschool children;		
Child-centered approach;		
Self-help skills education;		
Early childhood education.		

Biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm

Phạm Thị Mỹ Nữ¹, Dương Thị Kim Oanh^{1*}, Võ Phan Thu Hương²

¹Trường Đại học Công nghệ Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

²Trường Đại học Sài Gòn, Việt Nam

*Tác giả liên hệ. Email: anhdtk@hcmute.edu.vn

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	24/02/2026	Giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, khám phá, rèn luyện kỹ năng thông qua tham gia các hoạt động sinh hoạt đa dạng hàng ngày phù hợp với nhu cầu, hứng thú cá nhân. Mục đích của bài báo là đề xuất các biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm phù hợp với sự phát triển của trẻ và yêu cầu đổi mới của giáo dục mầm non. Bài báo sử dụng phương pháp thu thập thông tin và phương pháp phân tích tài liệu để xác định đặc điểm trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi; giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi. Bài viết đề xuất 05 biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm và minh họa vận dụng các biện pháp này trong thực tiễn giáo dục mầm non. Kết quả nghiên cứu của bài báo góp phần tạo lập cơ sở khoa học cho thiết kế và triển khai các hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm tại các cơ sở giáo dục mầm non.
Ngày hoàn thiện:	08/05/2026	
Ngày chấp nhận đăng:	05/06/2026	
Ngày đăng trực tuyến:	17/06/2026	
Ngày xuất bản:	28/08/2026	
TỪ KHÓA		
Kỹ năng tự phục vụ;		
Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi;		
Tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm;		
Giáo dục kỹ năng tự phục vụ;		
Giáo dục mầm non.		

DOI: <https://doi.org/10.54644/jte.2026.2107>

Copyright © JTE. This is an open access article distributed under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](#) which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium for non-commercial purpose, provided the original work is properly cited.

1. Giới thiệu

Kỹ năng tự phục vụ là kỹ năng nền tảng cho sự phát triển toàn diện của trẻ mầm non về nhận thức, cảm xúc xã hội, vận động và ngôn ngữ. Đối với trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, kỹ năng tự phục vụ còn giúp trẻ tự chăm sóc bản thân thông qua thực hiện các hoạt động sống thường nhật. Vì vậy, giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi là bước chuẩn bị cần thiết cho trẻ thích ứng với môi trường học tập mới ở bậc tiểu học và có khả năng tự chăm sóc bản thân trong các ngữ cảnh khác nhau của cuộc sống một cách độc lập, tự chủ, tự tin, có trách nhiệm với chính mình và môi trường xung quanh.

Tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm trong giáo dục mầm non là tiếp cận giáo dục dựa trên nhu cầu, hứng thú, khả năng và thể mạnh của từng trẻ, tin tưởng rằng mỗi trẻ đều có thể thành công và tiến bộ, tạo cơ hội cho trẻ học bằng nhiều cách khác nhau [1]. Trong tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, giáo viên giữ vai trò thiết kế môi trường, tổ chức hoạt động, quan sát và hỗ trợ đúng mức nhằm tạo điều kiện để trẻ tự lựa chọn, tự trải nghiệm, tự thực hiện và tự điều chỉnh hành vi trong các bối cảnh có ý nghĩa. Bên cạnh đó, giáo viên còn quan sát và theo dõi sự tiến bộ của trẻ trên tiêu chí cụ thể.

Trong thực tiễn giáo dục mầm non, việc rèn luyện kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm vẫn còn gặp một số hạn chế trong thực hiện vai trò của trẻ và nhà giáo dục. Hoạt động giáo dục đôi khi thiên về hướng dẫn “làm theo” hoặc người lớn làm thay dẫn đến việc trẻ còn thụ động và ỉ lại vào sự giúp đỡ của người lớn. Vẫn còn không ít giáo viên dạy trẻ theo phương pháp truyền thống một chiều “cô nói, trẻ nghe”, trình chiếu cho trẻ xem hơn là tổ chức cho trẻ được hoạt động [2]. Bên cạnh đó, việc tạo điều kiện cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi được trải nghiệm và thực hành rèn luyện các kỹ năng tự phục vụ trong những tình huống thực tiễn sinh hoạt hàng ngày chưa được thực hiện thường xuyên, liên tục. Những hạn chế này cho thấy việc xây dựng các biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo hướng phát huy vai trò chủ thể của trẻ, bảo đảm tính cá thể hóa và gắn chặt với đời sống sinh hoạt hàng ngày là cần thiết.

Xuất phát từ những vấn đề đã nêu trên, bài viết hướng đến việc xác lập cơ sở lý thuyết cơ bản về giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm và đề xuất biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm. Kết quả nghiên cứu của bài báo góp phần hiện thực hoá quan điểm giáo dục toàn diện, tích hợp, lấy trẻ làm trung tâm với phương châm “chơi mà học, học bằng chơi”, trong đó phương pháp giáo dục phải tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, tìm tòi, khám phá môi trường xung quanh dưới nhiều hình thức đa dạng, đáp ứng nhu cầu, hứng thú của trẻ trong Chương trình giáo dục mầm non (2021) [3].

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp thu thập thông tin

Bài báo tìm các tài liệu khoa học bằng công cụ tìm kiếm như Google, Bing với các từ khoá: “giáo dục mầm non”, “trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi”, “kỹ năng tự phục vụ” hay “self-help skills/self-care skills/self-service skills”, “giáo dục kỹ năng tự phục vụ”, “giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi”, “tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm” hay “child-centered approach”. Bài báo lựa chọn được 15 tài liệu khoa học đáp ứng các tiêu chí sau: (i) Tài liệu khoa học là bài báo hoặc sách liên quan đến “giáo dục mầm non”, “giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi”, “tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm”; (ii) Thời gian xuất bản: từ 1995–2025.

2.2. Phương pháp phân tích tài liệu

Phân tích, so sánh khái quát hoá các thông tin về tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, đặc điểm trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, môi trường, phương tiện và hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi. Kết quả phân tích tài liệu là cơ sở khoa học cho đề xuất biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm

Giáo dục mầm non là bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân Việt Nam, đặt nền tảng ban đầu vững chắc cho sự phát triển lâu dài ở trẻ em [4]. Giai đoạn trước tuổi đi học là giai đoạn quan trọng nhất đối với sự phát triển nhận thức, cảm xúc xã hội, vận động và ngôn ngữ của trẻ [5]. Cùng với sự phát triển về trí tuệ, thể chất và cảm xúc, gia đình và nhà trường cần giáo dục cho trẻ các kỹ năng tự phục vụ, tự chăm sóc bản thân với các mức độ khác nhau phù hợp với từng lứa tuổi để trẻ dần hình thành khả năng thực hiện các hoạt động sống hàng ngày một cách độc lập, tự tin, có trách nhiệm. Điều này giúp trẻ trong giai đoạn cuối lứa tuổi mầm non có thể thích ứng với môi trường học tập mới ở trường tiểu học - nơi các quy tắc ứng xử mới đòi hỏi trẻ phải ngồi yên một chỗ trong thời gian dài để thực hiện các hoạt động học tập như nghe giảng, tập chép, đánh vần, phát âm và diễn đạt chính xác.

Các kỹ năng tự phục vụ là những phần cơ bản trong sự phát triển của trẻ nhỏ nhằm giúp trẻ thực hiện các hoạt động thường nhật (ví dụ: ăn uống, mặc quần áo, vệ sinh cá nhân, dọn dẹp, sắp xếp đồ dùng và chăm sóc đồ dùng cá nhân) một cách độc lập và tự tin, đồng thời tạo nền tảng cho khả năng thích ứng và chuẩn bị cho trẻ tham gia thành công vào môi trường xã hội và học tập [6]. Đối với trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, hình thành khả năng thực hiện các hoạt động thường nhật một cách độc lập, tự tin giúp trẻ không chỉ tự chăm sóc bản thân trong cuộc sống hằng ngày mà còn chuẩn bị tâm thế sẵn sàng cho sự thích ứng với môi trường học tập ở bậc tiểu học.

Lấy trẻ làm trung tâm là tiếp cận giáo dục khuyến khích trẻ em khám phá môi trường như một không gian phát triển, nơi mà sự sáng tạo, tính chủ động, khát vọng khám phá và hạnh phúc của trẻ được khuyến khích, đồng thời tôn trọng cá tính, tốc độ phát triển và lĩnh hội tự nhiên của trẻ [7]. Khi triển khai tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm trong giáo dục mầm non, nhà giáo dục chuyển từ vai trò truyền đạt “cô nói, trò nghe” sang hướng dẫn, khích lệ và tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, khám phá môi trường xung quanh bằng nhiều hình thức đa dạng phù hợp với nhu cầu, hứng thú của trẻ.

Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi có nhiều đặc điểm tâm sinh lý thuận lợi cho việc hình thành kỹ năng tự phục vụ. Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi đang ở giai đoạn tiền thao tác, bắt đầu sử dụng biểu tượng để thể hiện suy nghĩ và tưởng tượng [8]. Đặc điểm phát triển tâm lý của trẻ 5–6 tuổi được tài liệu “Tâm lý học trẻ em (Lứa tuổi từ lọt lòng đến 6 tuổi)” xác định như sau [9]: “Trẻ 5–6 có khả năng thực hiện các hình thức lao động giản đơn theo nghĩa “lao động vui chơi” như lao động tự phục vụ theo một trật tự hành vi nhất định (ví dụ: tự mặc quần áo, quét nhà, quét sân, thu dọn đồ chơi...), lao động giúp đỡ cha mẹ và người lớn (ví dụ: nhặt rau, lấy búa, lấy kim... cho cha mẹ), hoặc lao động công ích giản đơn (ví dụ: trồng cây, giữ gìn sạch sẽ nơi công cộng...). Nhiều phẩm chất chú ý trẻ ở lứa tuổi này được phát triển trên nền tảng của tính chủ động biết hướng ý thức của mình về các đối tượng cần cho vui chơi, học tập hoặc lao động tự phục vụ. Độ nhạy cảm của các giác quan được tinh nhạy hơn và tính mục đích hình thành, phát triển ở mức độ cao hơn so với lứa tuổi mẫu giáo nhỏ”. Những đặc điểm này giúp trẻ thực hiện được các thao tác đơn giản, tự phục vụ bản thân như mặc quần áo, sắp xếp đồ dùng và vệ sinh cá nhân. Tuy nhiên, mỗi trẻ có mức độ phát triển và khả năng tự phục vụ khác nhau, vì vậy giáo dục kỹ năng tự phục vụ cần được tổ chức theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, tạo cơ hội cho trẻ thường xuyên trải nghiệm, thực hành và được hỗ trợ phù hợp trong cả môi trường gia đình và nhà trường.

Từ những khía cạnh nêu trên, bài báo xác định: Giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm là quá trình thiết kế và triển khai các hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo hướng tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, khám phá, thực hành các hoạt động thường nhật để hình thành khả năng tự chăm sóc bản thân một cách độc lập, tự tin và sẵn sàng thích ứng với môi trường học tập ở bậc tiểu học.

3.2. Kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi

Nghiên cứu về kỹ năng tự phục vụ của trẻ mầm non cho thấy sự đa dạng trong cách tiếp cận và phạm vi nội dung. Kỹ năng tự phục vụ là những điều quan trọng và sẽ hữu ích cho cuộc sống tương lai của trẻ, giúp trẻ thực hiện các hoạt động hàng ngày, chẳng hạn như tự mặc và cởi quần áo, tự lấy thức ăn và đồ uống, và các hoạt động thường nhật khác [10]. Kỹ năng tự phục vụ gắn với hình thành thói quen sinh hoạt lành mạnh như thiết lập thói quen rửa tay vào những thời điểm thích hợp (ví dụ: trước và sau bữa

ăn, sau khi chơi ngoài trời,...) và cách rửa tay đúng cách, tập vệ sinh miệng và đánh răng, tự mặc quần áo [11]. Đối với trẻ 5–6 tuổi, cần phát triển khả năng thêm hoặc bớt quần áo dựa trên sự thay đổi của nhiệt độ ngoài trời, có thể buộc dây giày hoặc phân loại đồ dùng cá nhân theo các loại cụ thể [12].

Như vậy, điểm chung trong các quan điểm về dạng kỹ năng tự phục vụ của trẻ mầm non là khả năng thực hiện các hoạt động thường nhật liên quan đến ăn uống, vệ sinh cá nhân, mặc quần áo, duy trì trật tự và bảo đảm an toàn. Đây là cơ sở quan trọng để xác định hệ thống kỹ năng tự phục vụ phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi trong bối cảnh giáo dục mầm non hiện nay.

Trong khuôn khổ bài báo, kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi gắn với các hoạt động thường nhật như cởi và mặc quần áo, đi vệ sinh, ăn uống; sắp xếp đồ dùng ngăn nắp và sử dụng đồ dùng học tập. Các kỹ năng tự phục vụ này giúp trẻ có khả năng tự chăm sóc bản thân trong cuộc sống hàng ngày và chuẩn bị cho sự thích ứng với môi trường học tập ở bậc tiểu học.

3.2.1. Kỹ năng cởi và mặc quần áo

Ở độ tuổi mẫu giáo 5–6, trẻ có khả năng tự thực hiện tương đối thành thạo các thao tác cởi và mặc quần áo phù hợp với điều kiện sinh hoạt hằng ngày. Trẻ phân biệt mặt trước - sau, trong - ngoài của quần áo; tự mặc và cởi được các loại trang phục thông thường, đồng thời thực hiện được một số thao tác như cài cúc, kéo khóa, mang và tháo giày dép đơn giản. Bên cạnh đó, trẻ bước đầu hình thành ý thức giữ gìn quần áo sạch sẽ, thay quần áo khi bị bẩn hoặc ướt và có thể gấp gọn, cất giữ quần áo đúng nơi quy định sau khi sử dụng. Biểu hiện của kỹ năng này ở trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi thể hiện qua khả năng tự lựa chọn trang phục phù hợp với thời tiết và hoạt động; tự mặc, cởi và sắp xếp quần áo đúng vị trí; đồng thời tự điều chỉnh trang phục khi chưa phù hợp mà không phụ thuộc hoàn toàn vào sự hỗ trợ của người lớn.

3.2.2. Kỹ năng đi vệ sinh

Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi có khả năng tự giác nhận biết nhu cầu đi vệ sinh và chủ động thực hiện các hoạt động vệ sinh cá nhân mà không cần sự nhắc nhở thường xuyên của người lớn. Trẻ thực hiện đúng trình tự các bước khi đi vệ sinh, biết sử dụng bồn cầu hoặc xô phù hợp, xả nước sau khi sử dụng và giữ gìn vệ sinh chung. Đồng thời, trẻ tự lau chùi sau khi đi vệ sinh và hình thành thói quen rửa tay bằng xà phòng, thể hiện ý thức chăm sóc và bảo vệ sức khỏe bản thân. Biểu hiện của kỹ năng này là trẻ chủ động xin phép khi có nhu cầu đi vệ sinh; tự kéo và chỉnh sửa quần áo gọn gàng trước và sau khi đi vệ sinh; thực hiện đúng thao tác vệ sinh cá nhân; bỏ giấy đúng nơi quy định, giữ khu vực vệ sinh sạch sẽ và có ý thức xếp hàng, chờ đến lượt khi sử dụng nhà vệ sinh chung. Trẻ rửa tay đúng cách sau khi đi vệ sinh và tự giác thực hiện thường xuyên trong sinh hoạt hằng ngày.

3.2.3. Kỹ năng ăn uống

Kỹ năng ăn uống là khả năng tự thực hiện các hoạt động liên quan đến ăn uống hàng ngày một cách độc lập, tự tin. Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi có khả năng ngồi ăn đúng tư thế; tự xúc ăn và ăn gọn gàng, không làm rơi vãi thức ăn; sử dụng đúng cách các dụng cụ ăn uống như bát, thìa, đũa; chuẩn bị bàn ăn và dọn dẹp bàn ăn sau khi ăn; ngồi ngay ngắn khi ăn. Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi bước đầu hình thành ý thức ăn đủ lượng, không kén chọn thức ăn, giữ vệ sinh trong quá trình ăn uống và nhận biết được một số thực phẩm có lợi hoặc có hại cho sức khỏe.

3.2.4. Kỹ năng ngăn nắp

Trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi hình thành những biểu hiện ban đầu của tính ngăn nắp thông qua việc chủ động sắp xếp, cất giữ đồ dùng cá nhân, đồ chơi và học liệu sau khi sử dụng. Trẻ để đồ dùng đúng vị trí quy định, giữ gìn không gian lớp học và khu vực sinh hoạt chung gọn gàng, sạch sẽ. Đồng thời, trẻ có ý thức bảo quản đồ dùng cá nhân và đồ dùng chung, từng bước hình thành thói quen sống ngăn nắp, có trách nhiệm trong sinh hoạt hàng ngày.

3.2.5. Kỹ năng sử dụng đồ dùng học tập

Ở lứa tuổi mẫu giáo 5–6, trẻ có khả năng sử dụng tương đối thành thạo các đồ dùng học tập như bút, vở, sách, kéo, hồ dán theo đúng mục đích và yêu cầu của hoạt động học. Trẻ cầm được bút viết, lật sách,

xếp và cất đồ dùng học tập trước và sau khi học, đồng thời thể hiện ý thức giữ gìn, bảo quản đồ dùng, tránh làm hư hỏng hoặc thất lạc. Những biểu hiện này cho thấy trẻ đã bước đầu hình thành tính tự giác, cẩn thận và trách nhiệm trong quá trình học tập, tạo tiền đề thuận lợi cho việc chuẩn bị vào lớp Một.

3.3. Một số biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm

Giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi đã được nhiều cơ sở giáo dục mầm non quan tâm và lồng ghép vào hoạt động chăm sóc - giáo dục hằng ngày. Tuy nhiên, trong quá trình tổ chức giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, nếu giáo viên chỉ chú trọng hướng dẫn thao tác theo mẫu có thể khiến trẻ ít có cơ hội tự trải nghiệm và tự điều chỉnh hành vi. Bên cạnh đó, kết quả giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi khó đạt được kết quả cao nếu việc tổ chức môi trường và học liệu phục vụ cho hoạt động tự phục vụ không tạo điều kiện để trẻ chủ động lựa chọn và thực hiện nhiệm vụ hoặc hoạt động rèn luyện kỹ năng chủ yếu diễn ra theo yêu cầu của giáo viên hơn là xuất phát từ nhu cầu và khả năng của trẻ. Giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm đòi hỏi hệ thống biện pháp mang tính đồng bộ, hướng tới việc tạo cơ hội cho trẻ tự hành động - tự trải nghiệm - tự điều chỉnh trong những tình huống thực tiễn gắn với hoạt động sinh hoạt hằng ngày. Trong quá trình đó, giáo viên giữ vai trò thiết kế môi trường, tổ chức hoạt động, quan sát - hỗ trợ, đồng thời tôn trọng khác biệt cá nhân và theo dõi sự tiến bộ của từng trẻ. Trên cơ sở tìm hiểu về kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi và giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, bài báo đề xuất một số biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi như sau:

3.3.1. Tổ chức môi trường giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo hướng “gợi mở tự phục vụ”

Môi trường giáo dục trong trường mầm non là tổ hợp những điều kiện tự nhiên, xã hội cần thiết trực tiếp ảnh hưởng đến hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc giáo dục trẻ ở trường mầm non [13]. Môi trường giáo dục trở thành phương tiện giáo dục hỗ trợ giáo viên tổ chức các dạng hoạt động như vui chơi, trải nghiệm, thực hành, luyện tập để khám phá thế giới xung quanh, qua đó phát triển nhận thức, cảm xúc xã hội, vận động và ngôn ngữ. Trong giáo dục kỹ năng tự phục vụ theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, môi trường giáo dục không chỉ là nơi diễn ra hoạt động mà còn là yếu tố định hướng hành vi, kích thích trẻ chủ động lựa chọn và tự thực hiện nhiệm vụ.

Môi trường giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm cần được tổ chức theo hướng “gợi mở tự phục vụ”, nơi trẻ dễ dàng tiếp cận với các điều kiện hỗ trợ rèn luyện kỹ năng tự phục vụ trong các ngữ cảnh quen thuộc gắn với hoạt động sinh hoạt hằng ngày. Các hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ trong môi trường này cũng cần được thiết kế theo hướng phù hợp với nhu cầu, hứng thú, tốc độ phát triển nhận thức và tâm vóc của trẻ và tạo điều kiện cho trẻ dễ dàng tự kiểm tra, tự điều chỉnh. Để giáo dục kỹ năng cời - mặc quần áo cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm, giáo viên nên bố trí khu vực thay đồ/giá treo/móc áo có ký hiệu cá nhân; chuẩn hóa các “góc nếp” giúp trẻ quan sát và tự làm (gương thắp, rô dựng đồ, quy trình bằng hình ảnh). Đối với kỹ năng gấp quần áo, giáo viên bố trí hệ thống kệ - hộp - ngăn theo nguyên tắc “một vị trí - một loại đồ dùng”, kết hợp nhãn chữ và biểu tượng. Đối với kỹ năng sử dụng và bảo quản đồ dùng học tập, giáo viên chuẩn bị học liệu mô phỏng gần với lớp Một (bút chì, thước, gồm, sách vở...), đồng thời thiết kế “bộ quy tắc sử dụng an toàn” bằng hình ảnh để trẻ tự đối chiếu trong quá trình thực hiện. Việc tổ chức môi trường theo hướng gợi mở sẽ giúp trẻ giảm phụ thuộc vào lời nhắc của giáo viên, tăng khả năng tự chủ, đồng thời tạo nền tảng để các phương pháp trực quan - dùng lời - thực hành phát huy hiệu quả.

3.3.2. Tăng cường trải nghiệm và thực hành kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi thông qua hoạt động giáo dục hằng ngày

Vì trẻ nhỏ học tốt nhất từ những ví dụ cụ thể và những điều trải nghiệm trực tiếp, do đó giáo dục mầm non nên cung cấp cho trẻ em những cơ hội học tập dựa trên trải nghiệm [14]. Để giúp trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi hình thành các kỹ năng tự phục vụ một cách bền vững, giáo viên cần tạo điều kiện để trẻ được

thường xuyên trải nghiệm và thực hành trong các hoạt động giáo dục hằng ngày, thay vì chỉ thực hiện trong những thời điểm riêng lẻ hoặc theo yêu cầu mang tính áp đặt.

Trong quá trình tổ chức hoạt động giáo dục, giáo viên thiết kế các “điểm rèn kỹ năng” gắn với nhiều thời điểm khác nhau trong sinh hoạt của trẻ như: trước và sau hoạt động vận động (thay đồ, gấp quần áo, chỉnh trang phục), trong các hoạt động chuẩn bị và sắp xếp đồ dùng cá nhân (lấy - cất ba lô, sắp xếp bàn học, chuẩn bị học liệu), hoặc sau khi tham gia hoạt động vui chơi (thu dọn, phân loại và sắp xếp đồ dùng). Điểm cốt lõi của biện pháp này là chuyển từ việc “hướng dẫn một lần” sang tạo cơ hội để trẻ được “rèn luyện thường xuyên”, từ việc “thực hiện theo yêu cầu” sang khả năng “tự thực hiện trong bối cảnh đời sống hằng ngày”. Bên cạnh đó, giáo viên cần tổ chức các hoạt động trải nghiệm và trò chơi mô phỏng phù hợp với đặc điểm lứa tuổi như: “Chuẩn bị đi học”, “Bé tự chăm sóc bản thân”, “Góc học sinh lớp Một”, “Bàn học gọn gàng của bé”. Trong quá trình tham gia hoạt động, trẻ được lựa chọn nhiệm vụ, tự thực hiện theo nhóm nhỏ, chia sẻ kinh nghiệm và từng bước hình thành quy tắc hành động phù hợp. Giáo viên giữ vai trò quan sát, gợi mở và hỗ trợ đúng mức nhằm khuyến khích trẻ chủ động tham gia và tự điều chỉnh hành vi. Cách tổ chức này góp phần hình thành ở trẻ tính tự giác, sự tự tin và thói quen tự lập - những yếu tố quan trọng trong quá trình chuẩn bị cho trẻ sẵn sàng bước vào lớp Một.

3.3.3. Cá nhân hóa hỗ trợ và đánh giá sự tiến bộ về kỹ năng tự phục vụ dựa trên tiêu chí/chỉ báo gắn với từng mức độ thành thạo của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi

Quan điểm lấy trẻ làm trung tâm nhấn mạnh sự khác biệt cá nhân và yêu cầu giáo dục cần “đúng nhu cầu - đúng mức độ - đúng thời điểm”. Do đó, giáo viên cần cá nhân hóa mức độ hỗ trợ đối với từng trẻ, dựa trên quan sát quá trình và theo dõi tiến bộ bằng tiêu chí/chỉ báo.

Căn cứ vào các biểu hiện của từng dạng kỹ năng tự phục vụ, giáo viên phân nhóm trẻ theo mức độ thành thạo, gồm: độc lập, độc lập có hỗ trợ ít, cần hỗ trợ thường xuyên. Dựa trên các mức độ thành thạo của trẻ đối với từng dạng kỹ năng tự phục vụ, giáo viên thiết kế nhiệm vụ và trợ giúp phù hợp. Khi trẻ đạt mức độ “cần hỗ trợ thường xuyên”, giáo viên nên tăng cường làm mẫu, cung cấp gợi ý từng bước và tạo thời gian thực hành nhiều hơn trong bối cảnh ít áp lực. Trong trường hợp trẻ có khả năng độc lập với sự hỗ trợ ít, giáo viên có thể giao nhiệm vụ ở mức độ cao hơn (ví dụ: tự chuẩn bị, tự kiểm tra, hỗ trợ bạn) nhằm giúp trẻ duy trì hứng thú và phát triển khả năng tự điều chỉnh.

Đánh giá theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm không nhằm so sánh giữa các trẻ mà tập trung ghi nhận tiến bộ cá nhân, chú trọng cả quá trình (tính chủ động, khả năng tự sửa lỗi) và kết quả (thực hiện đúng thao tác, đúng trình tự, gọn gàng). Việc đánh giá thường xuyên, kịp thời giúp giáo viên điều chỉnh kế hoạch, đồng thời tạo phản hồi tích cực để trẻ hình thành cảm giác thành công và động lực tự lập.

3.3.4. Tăng cường phối hợp giữa cha mẹ và giáo viên mầm non trong giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi

Sự phối hợp chặt chẽ giữa cha mẹ và giáo viên mầm non đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi hình thành và phát triển các kỹ năng tự phục vụ để chuẩn bị cho quá trình chuyển tiếp từ trường mầm non lên trường tiểu học có thể diễn ra suôn sẻ nhất. Mục tiêu chung của sự phối hợp này là giúp trẻ mầm non trở nên độc lập, tự nhận thức, tự tin và được chấp nhận trong môi trường học tập mới dựa trên sự giao tiếp hai chiều, cùng nhau đưa ra quyết định và khuyến khích sự phát triển và học tập của trẻ [15]. Nếu giáo viên mầm non tạo cơ hội cho trẻ tự làm nhưng cha mẹ lại làm thay cho trẻ thì việc hình thành kỹ năng tự phục vụ của trẻ dễ bị gián đoạn và thói quen tự lập khó bền vững. Do đó, tăng cường phối hợp giữa cha mẹ và giáo viên mầm non trong giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi sẽ tạo nên sự thống nhất về mục tiêu, nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục cũng như cách thức rèn luyện kỹ năng tự phục vụ cho trẻ.

Để tăng cường sự phối hợp giữa cha mẹ và giáo viên mầm non trong giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, giáo viên mầm non cần trao đổi thường xuyên với cha mẹ trẻ về các kỹ năng ưu tiên trong giai đoạn chuẩn bị vào lớp Một. Giáo viên cũng cần hướng dẫn cha mẹ tạo cơ hội cho trẻ tự thực hiện các hoạt động sinh hoạt thường nhật như chăm sóc bản thân, sắp xếp đồ dùng, bảo quản đồ chơi hay dụng cụ học tập tại nhà. Đồng thời, giáo viên cũng hướng dẫn cha mẹ sử dụng nguyên tắc “hỗ trợ đúng mức”: khích lệ, làm mẫu khi cần nhưng không làm thay, tôn trọng nhịp độ tiến bộ của trẻ và phản hồi tích cực với sự tiến bộ của trẻ. Việc phối hợp nhịp nhàng, thường xuyên giữa cha mẹ và giáo viên mầm non giúp trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi được thực hành, luyện tập các kỹ năng tự phục vụ liên

tục và thống nhất tại nhà và trong lớp học, qua đó trẻ hình thành thói quen tự lập ổn định, đồng thời giảm mâu thuẫn trong yêu cầu giáo dục giữa gia đình và nhà trường.

3.3.5. Phát huy vai trò “quan sát - gợi mở - hỗ trợ” của giáo viên trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi

Tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm trong giáo dục mầm non khuyến khích giáo viên chuyển đổi từ truyền thụ một chiều “cô nói - trò nghe” sang vai trò quan sát, gợi mở và hỗ trợ nhằm tạo điều kiện để trẻ được tự thực hiện, tự trải nghiệm và từng bước hình thành khả năng tự điều chỉnh hành vi. Do đó, biện pháp phát huy vai trò “quan sát - gợi mở - hỗ trợ” của giáo viên trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ có ý nghĩa quan trọng đối với việc giúp trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi hình thành sự tự lập, chủ động và tự tin khi thực hiện các hoạt động sống thường nhật.

Khi tổ chức các hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, giáo viên cần quan sát quá trình rèn luyện kỹ năng của trẻ để xác định điểm trẻ gặp khó khăn, nguyên nhân và các sai hỏng/lỗi thường gặp. Giáo viên sử dụng gợi mở bằng lời và trực quan như đặt câu hỏi, nhắc từ khóa hành động, cung cấp dấu hiệu tự kiểm tra để trẻ tự nhận ra các lỗi sai và điều chỉnh. Bên cạnh đó, giáo viên điều chỉnh mức độ hỗ trợ theo vùng phát triển gần của trẻ. Ngoài ra, giáo viên cần xây dựng văn hóa lớp học khuyến khích trẻ thử - sai, chấp nhận sai lầm như cơ hội học tập, tránh phê bình làm giảm động lực tự rèn luyện, tự điều chỉnh của trẻ. Ví dụ: trong hoạt động “Chuẩn bị đi học”, giáo viên tổ chức cho trẻ tự chuẩn bị balô cá nhân theo bảng hướng dẫn bằng hình ảnh gồm tập vở, hộp bút, khăn tay và bình nước. Trong khi trẻ ở mức độ cần hỗ trợ thường xuyên, giáo viên đặt câu hỏi gợi mở hoặc minh họa chậm, rõ từng bước chuẩn bị balô cá nhân; thì trẻ ở mức độ độc lập giáo viên khuyến khích tự kiểm tra hoặc hỗ trợ bạn cùng nhóm. Thực hiện tốt vai trò “quan sát - gợi mở - hỗ trợ” trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ không chỉ giúp trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi “làm được” mà tiến tới “tự làm - tự quản - tự chịu trách nhiệm” theo yêu cầu chuẩn bị cho trẻ sẵn sàng tâm thế độc lập, tự tin bước vào lớp Một.

Từ các biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm đã nêu, bài báo minh họa vận dụng các biện pháp này vào hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ qua các hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ hằng ngày ở trường mầm non (Bảng 1). Nguyên tắc chung của việc vận dụng là đảm bảo trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi được trải nghiệm, thực hành các kỹ năng tự phục vụ một cách thường xuyên trong những tình huống gần gũi với hoạt động sinh hoạt hằng ngày ở nhà và tại trường mầm non, qua đó hình thành khả năng tự chăm sóc bản thân một cách độc lập, tự tin và sẵn sàng thích ứng với môi trường học tập mới ở trường tiểu học.

Bảng 1. Minh họa vận dụng các biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm.

Biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm	Mô tả cách thực hiện	Ví dụ minh họa
Tổ chức môi trường giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo hướng “gợi mở tự phục vụ”	Môi trường lớp học và khu vực sinh hoạt được tổ chức theo hướng mở, dễ tiếp cận và phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ; đồ dùng được sắp xếp khoa học, có ký hiệu cá nhân và hướng dẫn trực quan nhằm tạo điều kiện để trẻ tự quan sát, tự lựa chọn và tự thực hiện các hoạt động phục vụ bản thân.	Khu vực thay đồ được bố trí móc treo có ký hiệu cá nhân, gương thấp và bảng hình ảnh hướng dẫn các bước mặc quần áo để trẻ tự quan sát và thực hiện.
Tăng cường trải nghiệm và thực hành kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi thông qua hoạt động giáo dục hằng ngày	Giáo viên tích hợp các kỹ năng tự phục vụ vào hoạt động giáo dục và nếp sinh hoạt hằng ngày thông qua trải nghiệm thực tiễn, trò chơi mô phỏng và hoạt động nhóm nhỏ nhằm tạo cơ hội cho trẻ được thực hành thường xuyên trong các tình huống gần gũi với hoạt động sinh hoạt hằng ngày.	Trong hoạt động “Chuẩn bị đi học”, trẻ tự lấy cặp, mặc áo, chỉnh trang phục và sắp xếp bàn học theo nhóm nhỏ dưới sự quan sát và gợi mở của giáo viên.

Biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm	Mô tả cách thực hiện	Ví dụ minh họa
Cá nhân hóa hỗ trợ và đánh giá sự tiến bộ về kỹ năng tự phục vụ dựa trên tiêu chí/chỉ báo gắn với từng mức độ thành thạo của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi	Giáo viên theo dõi quá trình thực hiện kỹ năng của từng trẻ dựa trên các tiêu chí/chỉ báo cụ thể để điều chỉnh mức độ hỗ trợ phù hợp; chú trọng ghi nhận sự tiến bộ cá nhân thay vì so sánh giữa các trẻ.	Giáo viên quan sát và phân loại mức độ thực hiện kỹ năng mặc quần áo của trẻ theo các mức: tự thực hiện độc lập, cần hỗ trợ ít hoặc cần hỗ trợ thường xuyên để lựa chọn hình thức hỗ trợ phù hợp.
Tăng cường phối hợp giữa cha mẹ và giáo viên mầm non trong giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi	Giáo viên trao đổi thường xuyên với phụ huynh về các kỹ năng ưu tiên trong giai đoạn chuẩn bị vào lớp Một; hướng dẫn phụ huynh tạo cơ hội để trẻ tự thực hiện các hoạt động phục vụ bản thân tại nhà theo nguyên tắc “hỗ trợ đúng mức”, tránh làm thay cho trẻ.	Nhà trường và phụ huynh cùng thống nhất rèn luyện kỹ năng cởi - mặc quần áo, kỹ năng ngăn nắp và kỹ năng sử dụng đồ dùng học tập thông qua việc khuyến khích trẻ tự thực hiện trong sinh hoạt hằng ngày.
Phát huy vai trò “quan sát - gợi mở - hỗ trợ” của giáo viên trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi	Giáo viên giữ vai trò tổ chức môi trường, quan sát quá trình thực hiện của trẻ, sử dụng câu hỏi gợi mở và hỗ trợ bằng lời nói hoặc học liệu trực quan khi cần thiết; khuyến khích trẻ tự điều chỉnh thay vì làm thay cho trẻ.	Khi trẻ mặc áo chưa đúng chiều, giáo viên không sửa trực tiếp mà gợi ý trẻ quan sát gương và đối chiếu với hình ảnh hướng dẫn để tự phát hiện và điều chỉnh lỗi.

4. Kết luận

Trong xu thế đổi mới giáo dục mầm non theo quan điểm giáo dục toàn diện, tích hợp và lấy trẻ làm trung tâm, các cơ sở giáo dục mầm non cần chuyển đổi từ phương pháp truyền thụ một chiều sang áp dụng các tiếp cận giáo dục với phương châm “chơi mà học, học bằng chơi” thông qua trải nghiệm, tìm tòi, khám phá, thực hành, luyện tập các hoạt động gắn với cuộc sống và sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trong gia đình và tại trường học. Để giúp trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi hình thành khả năng tự chăm sóc bản thân một cách độc lập, tự tin và bền vững trong các ngữ cảnh thay đổi, qua đó chuẩn bị tâm thế sẵn sàng thích ứng với môi trường học tập ở bậc tiểu học, giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho nhóm trẻ này theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm là một hướng đi phù hợp với định hướng đổi mới của Chương trình giáo dục mầm non (2021). Bằng phương pháp nghiên cứu thu thập thông tin và phân tích tài liệu, bài viết đã đề xuất được 05 biện pháp giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm dựa trên bản chất giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm và biểu hiện từng dạng kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi. Các biện pháp đề xuất nhấn mạnh vai trò chủ thể, phát huy tính tích cực, chủ động và khả năng tự điều chỉnh của trẻ trong sự chuyển đổi vai trò của nhà giáo dục theo định hướng quan sát, gợi mở, khích lệ, hỗ trợ và sử dụng ngôn ngữ ấm áp khi giao tiếp, tương tác với trẻ thay vì làm thay và áp đặt. Bài viết cũng minh họa vận dụng các biện pháp đề xuất vào thực tiễn giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi gắn với các hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ hằng ngày ở trường mầm non. Kết quả nghiên cứu của bài báo góp phần tạo lập cơ sở khoa học cho thiết kế và triển khai hoạt động giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi theo tiếp cận lấy trẻ làm trung tâm nhằm giúp trẻ trở nên độc lập, tự tin, tự chăm sóc bản thân một cách bền vững trong cuộc sống và sẵn sàng thích ứng với môi trường học tập ở bậc tiểu học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] N. T. C. Bích and L. T. B. Lý, “Sự tham gia của trẻ em: Quan điểm của giáo viên về việc áp dụng phương pháp lấy trẻ làm trung tâm trong các chương trình giáo dục mầm non,” *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*, pp. 15–24, 2024, doi: 10.18173/2354-1075.2024-0076

- [2] P. T. Hiền, “Quản lý tổ chức các hoạt động khám phá khoa học cho trẻ ở các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm,” *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Thủ đô Hà Nội*, pp. 151–159, 2020.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo, “Văn bản hợp nhất số 01/VBHN-BGDĐT ngày 13/04/2021: Thông tư ban hành Chương trình Giáo dục mầm non,” 2021. [Online]. Available: <https://congbao.chinhphu.vn/van-ban/van-ban-hop-nhat-so-01-vbhn-bgd-dt-33656.htm> [Accessed: May 17, 2026].
- [4] N. T. H. Vân, “Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non nhìn từ thực tiễn,” *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, no. 129, pp. 56–58, 2016.
- [5] B. C. Kuşaksız and Ü. A. Afşin, “The effect of drama activities on self-care skills in children aged 48-60 months in the preschool period,” *Education Mind*, vol. 4, no. 2, pp. 155–168, 2025, doi: 10.58583/EM.4.2.1.
- [6] N. T. Huong, T. T. Hue, and T. P. Thao, “Managing self-help skill development activities in early childhood institutions,” *Tennessee Research International of Social Sciences*, vol. 7, no. 2, pp. 185–195, 2025.
- [7] H. Catalano, I. Albulescu, C. Stan, G. Mestic, and A. Ani-Rus, “Child-Centered Approach through Slow Education Principles: A View to Child Personality Development in Early Childhood,” *Sustainability*, vol. 15, no. 11, art. no. 8611, 2023, doi: 10.3390/su15118611.
- [8] Đ. T. T. Huyền, “Phát triển nhận thức cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận giáo dục STEAM,” *Tạp chí Tâm lý - Giáo dục*, vol. 30, no. 10, pp. 72–77, 2024.
- [9] N. C. Hoàn, *Tâm lý học trẻ em (Lứa tuổi từ lọt lòng đến 6 tuổi) - TL tham khảo dùng cho các hệ đào tạo giáo viên ngành GVMN* (Tập II). Hà Nội, Việt Nam: NXB Hà Nội, 1995, pp. 143–166.
- [10] Y. Nurani and N. Pratiwi, “Digital media for the stimulation of early childhood self help skills,” in *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, vol. 487, pp. 240–244, 2020. doi: 10.2991/assehr.k.201112.042.
- [11] C. Scott-Little, G. Brown, and E. Collins, “North Carolina Foundations for Early Learning and Development,” North Carolina Foundations Task Force, 2013. [Online]. Available: https://ncchildcare.ncdhhs.gov/Portals/0/documents/pdf/N/NC_Foundations.pdf?ver=2017-05-16-105950-953 [Accessed: May 18, 2026].
- [12] Ministry of Education of the People’s Republic of China, “Early Learning and Development Guidelines for Children Aged 3 to 6 Years,” 2012. [Online]. Available: <https://www.unicef.cn/sites/unicef.org.china/files/2018-10/2012-national-early-learning-development-guidelines.pdf> [Accessed: May 18, 2026].
- [13] L. T. Linh and N. T. T. Mai, “Xây dựng môi trường giáo dục theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm ở trường mầm non,” *Tạp chí Thiết bị giáo dục*, vol. 2, no. 311, pp. 189–191, 2024.
- [14] S. N. F. A. Rahim, M. Badzis, and N. S. N. A. Rahman, “How Do Children Experience Nature at Preschool? A Preliminary Study,” in *4th UUM International Qualitative Research Conference (QRC 2020)*, 2020, pp. 135–147.
- [15] R. Petani and N. Barišić, “Cooperation of parents and preschool institutions in preparing children for school,” in *Proceedings of the 13th International Conference on Education and New Learning Technologies (EDULEARN21)*, 2021, pp. 2954–2964, doi: 10.21125/edulearn.2021.0632.

Phạm Thị Mỹ Nữ nhận bằng Cử nhân Giáo dục Mầm non tại Trường Đại học Sài Gòn năm 2015 và bằng Thạc sĩ tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh năm 2018. Hiện tác giả là nghiên cứu sinh Tiến sĩ ngành Giáo dục tại Viện Sư phạm Kỹ thuật, Trường Đại học Công nghệ Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh.

Email: nupmt.ncs@hcmute.edu.vn. ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1871-643X>

Dương Thị Kim Oanh nhận bằng Tiến sĩ Tâm lý học năm 2009. Hiện tác giả là giảng viên tại Viện Sư phạm Kỹ thuật, Trường Đại học Công nghệ Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh. Các hướng nghiên cứu của tác giả bao gồm học tập tích cực và học tập trải nghiệm, giáo dục dựa trên năng lực, sư phạm số trong giáo dục đại học và Giáo dục và Đào tạo Kỹ thuật và Nghề nghiệp (TVET).

Email: oanhdtk@hcmute.edu.vn. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4856-1611>

Võ Phan Thu Hương nhận bằng Tiến sĩ Giáo dục năm 2007. Hiện tác giả là giảng viên tại Bộ môn Giáo dục Mầm non, Trường Đại học Sài Gòn, Việt Nam. Các hướng nghiên cứu của tác giả bao gồm giáo dục mầm non, các lý thuyết đương đại về giáo dục mầm non, thực hành sư phạm, phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non và phương pháp tổ chức các hoạt động giúp trẻ làm quen với các tác phẩm văn học.

Email: vpthu@sgu.edu.vn. ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5671-7932>